

N Gas en elektriciteit A2
MH/ND/AS
887-2022

Brussel, 15 december 2022

ADVIES

over

**DE RELATIES TUSSEN DE ZELFSTANDIGEN EN DE KMO'S
EN HUN GAS- EN ELEKTRICITEITSLIVERANCIERS**

(goedgekeurd door het bureau op 3 oktober 2022,
bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 15 december 2022)

Op 21 september 2022 heeft de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO van dhr. David Clarinval, Vice-eersteminister en Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing, een adviesvraag ontvangen over de mogelijkheid om het akkoord dat door de energieleveranciers werd ondertekend ten aanzien van de consumenten uit te breiden naar de zelfstandigen en de kmo's, evenals over andere verzoeken in verband met de relaties tussen de energieleveranciers en de zelfstandigen en kmo's.

Na raadpleging van de commissie Algemeen KMO-beleid heeft het bureau van de Hoge Raad bij hoogdringendheid op 3 oktober 2022 onderstaand advies uitgebracht, dat werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 15 december 2022.

CONTEXT

Het Kernkabinet van vrijdag 16 september 2022 heeft de federale regering opgedragen onderhandelingen aan te vatten met de energieleveranciers met het oog op het afsluiten van een gedragscode tussen de energieleveranciers, de zelfstandigen en de kmo's naar het voorbeeld van het akkoord "De consument in de vrije elektriciteits- en gasmarkt", in de context van de energiecrisis die de Belgische economie zwaar treft.

STANDPUNTEN

a) Uitbreiding van de gedragscode tot de kmo's

De Hoge Raad is voorstander van een uitbreiding van het akkoord "De consument in de vrije elektriciteits- en gasmarkt" tot de zelfstandigen en de kmo's.

Hoewel de elektriciteits- en aardgascontracten die gesloten worden tussen de leveranciers en de kmo's B2B contracten zijn, voorziet de wetgeving voor kmo's in een behandeling die vergelijkbaar is met de behandeling van huishoudelijke afnemers, waarbij de kmo's in meerdere opzichten dezelfde voordelen genieten als huishoudelijke afnemers. Zo hebben zij bijvoorbeeld het recht om op elk ogenblik en zonder opzeggingskosten van leverancier te veranderen, op voorwaarde dat zij een opzegtermijn van een maand respecteren¹. Ook bestaan er transparantieplichtingen met betrekking tot de facturen die gelden voor de eindafnemers², dus met inbegrip van de kmo's. Deze belangrijke aspecten worden dus reeds gedekt door de wet, wat niet wegneemt dat bijkomende bescherming nodig is.

Kmo's zijn immers minder goed beschermd dan huishoudelijke afnemers, met name wat betreft betalingstermijnen en -herinneringen, invordering en verhaal, hetgeen aspecten zijn die worden omkaderd door het akkoord dat gericht is op de consument. De Hoge Raad wil hier benadrukken dat daaruit evenwel niet mag worden geconcludeerd dat een algemene regeling noodzakelijk is voor betalingsachterstanden in het kader van B2C-relaties³.

Bovendien kunnen kmo's net zoals huishoudelijke afnemers het slachtoffer zijn van misleidende verkoopargumenten en/of misleidende precontractuele informatie bij commerciële contacten of pogingen tot deur-aan-deur-verkoop, bijvoorbeeld.

¹ Cf. art. 18, §2/3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en art. 15/5bis, §11/3 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

² Cf. art. 18, §2/1 van de voormelde wet van 29 april 1999 en art. 15/5bis, §11/1 van de voormelde wet van 12 april 1965.

³ Cf. [HRZKMO-advies 886-2022 over een voorontwerp van wet houdende invoeging van boek XIX "schulden van de consument" in het Wetboek van economisch recht.](#)

Kortom, de Hoge Raad meent dat de kmo's zich als eindafnemers in een zwakke positie bevinden ten opzichte van hun energieleveranciers en dat er binnen deze B2B-relaties een beter evenwicht moet worden gevonden. In dit specifieke geval zouden de kmo's als consumenten moeten worden beschouwd.

Om de voormelde gedragscode uit te breiden naar de kmo's meent de Hoge Raad dat er gebruik moet worden gemaakt van de definitie die is opgenomen in de wetgeving⁴ om deze doelgroep af te bakenen, nl. de niet-huishoudelijke eindafnemers wiens jaarlijks verbruik van zowel elektriciteit als gas minder dan 100.000 kWh bedraagt.

b) Andere verzoeken met betrekking tot de relaties tussen kmo's en hun leveranciers

1. Een energiemoratorium

De Hoge Raad vraagt dat er, ten minste tot 31 december 2022 en in overleg met de sector, een energiemoratorium zou worden ingevoerd, dat het volgende inhoudt:

- dat de energieleveranciers de levering van gas en elektriciteit aan kmo's niet mogen stopzetten, waarbij dezelfde logica wordt gevolgd als bij de verbintenissen die de Waalse regering⁵ en de Eerste Minister⁶ zijn aangegaan ten aanzien van de gezinnen;
- de implementatie van aanzuiveringsplannen, om de meerkosten ten opzichte van de gebruikelijke voorschotten op de energiefacturen te financieren;
- dat de bedrijven van de energiesector niet kunnen overgaan tot dagvaarding in faillissement.

2. Contracten met een vast tarief

De Hoge Raad vraagt aan de federale regering om de elektriciteits- en gasleveranciers, en in het bijzonder zij die over hun eigen productiecapaciteit beschikken, te verplichten om aan kmo's minstens een contract met vaste prijs aan te bieden.

3. Verbod op het vragen van een bankgarantie

Tot slot vraagt de Hoge Raad dat het de leveranciers niet toegestaan zou zijn een bankgarantie te vragen bij het ondertekenen van een energiecontract. In de praktijk kan het gevraagde bedrag oplopen tot het equivalent van drie maanden gemiddeld verbruik op jaarbasis, wat momenteel des te buitensporiger lijkt gezien de groothandelsprijzen voor gas en elektriciteit. Bovendien wordt het begrip "buitengewone risico's" dat door energieleveranciers wordt ingeroepen om dergelijke garanties op te leggen, niet gedefinieerd door de wet.

BESLUIT

De Hoge Raad vraagt de uitbreiding tot de kmo's van de gedragscode voor gas- en elektriciteitsleveranciers ten opzichte van huishoudelijke afnemers. Bovendien is hij van mening dat er, gezien de omvang van de energiecrisis, aanvullende maatregelen moeten worden opgelegd aan de energieleveranciers ten gunste van de kmo's: een energiemoratorium, de verplichting om minstens een contract met vast tarief aan te bieden en een verbod om een bankgarantie te vragen bij de ondertekening van een energiecontract.

⁴ Cf. art. 2, 50° van de voormelde wet van 29 april 1999 en art. 1, 63° van de voormelde wet van 12 april 1965.

⁵ Cf. <https://energie.wallonie.be/fr/08-09-2022-crise-energetique-nouvelles-mesures-adoptees-par-le-gouvernement-wallon.html?IDD=162931&IDC=8187>.

⁶ Cf. <https://www.hln.be/nieuws/de-croo-en-jambon-beloven-maatregelen-tegen-hoge-energiefactuur-van-gezinnen-en-bedrijven~a6ea666d/>.